

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „sočanščicah“ se plačuje za navadno trikratno vrato:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za vsake črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starom trgu in v Njaski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uradništvu, naročnina pa opravniku „Soča“, d. g. Andreju Tabaj-u Via Canonica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vrčajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Državna uniforma — v šoli.

Eden takih nasledkov bo, da se šola in vzgoja, vsaj po zunanjem, za en korak še bolj loči in odtuji družini, staršem, življenju, ter se ravno tako za en korak približa vojaškemu militarizmu. Vše uniforma sama ima nekaj vojaški znak. To se spozna posebno iz vojaške kape, in pa iz sablje. Poslednja je po nauku sv. Pavla simbol kaznujoče pravice, ki pripada kralju; od tega jo dobijo vojaki, da ž njo v njegovem imenu odbijajo krivične napade zunanjih in notranjih sovražnikov. Ne vemo sicer, ali bodo profesorji ravno sé sabljo v šolo hodili, vendar dijaki, videči profesorja v poluvojaški uniformi pred seboj, se ne bodo mogli znebiti misli, da je s profesorjevo uniformo prišlo v šolo nekaj vojaškega. Vojaka, žendarja se pa vsak človek nekako boji, ne ker je slab človek, ampak ker je brezoziren branitelj pravice, maščevalec hudobije. In ako še premislimo, kako je mladina v svojem naziranju odvisna od zunanosti, smemo pač prerokovati, da uniforma ne bo v učencih povišala ali gojila ljubezni in zaupanja do učiteljev.

In kaka razlika bo to — mej šolo in domačo hišo! Vzemimo nežnega dečka, ki ga je mati doma nežno božala in poljubovala, ves je v njo vtopljen, najhlaščji čuti mu polnijo srce — in glej, iz družine pripeljejo ga v šolo pred vojaško uniformiranega učitelja! Jojmenne, ga ne bo strah zlomil! Mi vsaj se spominjamo, ko smo kot otročaji na cesti igrali, kako smo jo pobrisali, kakor hitro se nam je iz daljine zablistala svetla žendarjeva kapa!

In ljubezni, prave, srčne, ljubezni, kako malo je sploh vže zdaj v državni šoli. Ne čudimo se temu; saj država je nezmožna se svojimi sredstvi vdihniti učiteljem ljubezen do mladine; kaj takega je vatani le cerkev; ako pa učitelj nima ljubezni, ne more je tudi v učencih obuditi. Kar pa nežno mladež še bolj odtuja državni vzgojivalec, je neverski ali versko indiferentni duh, ki tolikokrat veje v krogih državnega učiteljstva. V tem zapazi dijak kmalu nasprotje mej šolo in družino, in to je, kar ga od šole odvrta, kar zadušuje v njem zaupnost, ljubezen, spoštovanje do učiteljev. Uniforma ne bo gotovo v okom prišla temu zlu.

Sploh se nam pa zdi, da se namerjava z uniformo v šolo vvesti vojaško preslico, ali vsaj učitelje počasi privaditi na vojaško pokorščino, dijake pa na vojaško disciplino. Kakor da bi v našem šolstvu preslice vže dovolj, preveč ne bilo! Mi mislimo tu na leseno preslico ampak na znani pedantični mehanizem, pod katerim trpé učitelji i dijaki. Učitelji so servilni slugi svojih nadzornikov, nadzorniki viših nadzornikov, ti vsi pa slugi ministrov. Ako pogledamo v našo ljudsko in srednjo šolo, se moramo pač čuditi, kako je na paragrafe in odloke in načrte vse navezano, tako da ne bo učitelju kmalu mogoče še naloge ne dati dijakom, še stavka ne spregovoriti, ki ni bil prej potrjen in dovoljen z više strani! Kaj, ali niso vže od vlade določeni kosi, katere se imajo dijaki v viših razredih na pamet učiti! In ali se ne določuje vže gimnazijskemu učitelju za cel tečaj naprej dan in ura, kdaj mora dati dijakom pismene naloge! Ne manjka skoro več, nego da bi minister o začetku šolskega

leta z Dunaja poslal zapisane vse stavke, ki jih bodo morali učitelji po vseh šolah govoriti, in misli, ki jih bodo imeli učitelji z dijaki vred skozi leto misliti! K temu cilju, zdelo bi se, zna uniforma bliže pripeljati naše šolstvo.

Da bi vendar tudi Stvarniku priznali malo pravice! Ta je stvaril ljudi v največji različnosti, enega tako, drugega drugače, še dva nista enaka, pravi prigovor. In vendar državna šola hoče i učitelje i dijake vse po enem kopitu vkrojiti, vsem siloma viliti en duh, eno naguenje, ene lastnosti!

S kratka: uniform bo šolo, bo učitelje in dijake, še bolj podržavila, povejšala. Povejšala! Imamo vže posilno šolsko postavo, imamo vže deloma ali celoma obligatno gimnastiko, imamo v šoli vojaško pedantovstvo, za šolske predmete kmalu same realije; vse to, zdelo bi se, da meri na to, da se iz ljudstva rekrutirajo samo vojaki; zdaj pride še učiteljska uniforma! Družega ne bo ostalo, kakor da omissimo tudi našim dijakom uniformo s kapo in pušo, kakor je resnično vže začela francoska republika snovati — dijaške legije in bataljone!

Preveliko, mehanično uniformiranje je za človeka nodostejno; ker človek ni žival, ampak razumno, prosto bitje. Pa tudi pogubno je; ker po njem se zaduši v človeku individualni nagib, se zavira prosti razvoj duševnih sposobnosti in posbnosti. Duševno življenje se vlenobi, vduši; namesto samozavestnih, razumnih in značajnih mož bomo iz take šole dobili servilne, plitve, brezumne in brezvoljne slugi, ničle, s katerimi ne more nikdo računati. S tem si država sama sebi koplje grob.

LISTEK.

Krvavo stegno v trinaestih poglavjih.

Drugo poglavje. V tem se pripoveduje o rojstvu krvavega stegna, in kaj je vganjalo v svoji mladosti.

Zvedeli smo od papeža, da je krvavo stegno staro vže sto in petdeset let. Tako moramo tedaj iskati njegov početek vže v prvi polovici osemnajstega stoletja. Pa to je vže preučeno za te, tako daleč nazaj ne sega troj spomin. Misli si, ko je živel troj praded, in pred tem še trojega praded praded, tam okoli tedaj je zagledale krvavo stegno luč življenja.

Iz česa se je pa rodilo? O rojstvu njegovem se pripovedujejo čudne reči. Gotovo imaš tudi ti Staré-tovo zgodovino, katero je izdala družba sv. Mohora. V tej mora nekje stati zapisano, da so stari Grki imeli boginjo, ki so ji pravili Atena; o tej so verovali, da se je rodila iz glave njih najvišjega boga, ki mu je bilo ime Zen.

Glej, nekaj takega se je zgodilo s krvavim stegnom. Spočeto je bilo v možganih nekaterih imenitih, učenih mož. Krvavo stegno ima namreč več očetov: samo nekaj ti jih imenujem: Cherbury, Hobbes, Edmond, Collins, Tindal, Montesquieu; glavni so pa: Voltaire, d'Alambert, Diderot, Rousseau. Učenost, če je prevelika, ni nič kaj prida. Tako se je zgodilo tudi tukaj. Ti učenjaki so začeli tako-le misliti: Mi smo na zemlji, Bog je v nebesih. Mej

zemljo in nebesi je pa strašno velika daljava, tako, da Bog iz nebes nič ne vidi na zemljo. Saj pa tudi mu ni treba; on je gospod, srečen, mogočen, on ima samega sebe prav dovolj za vse večne čase. Česa bi tedaj iskal na zemlji? In pa tako visok gospod, da bi se poniževal do vmazane zemlje!! In bi se brigal za to, kar človek tu zdolej vganja?! Kaj še! Tu smo prosti, neodvisni, delamo, kar nam ljubo, živimo po svojih postavah, božjih ne potrebujemo! Vera, posebno pa krščanska, je brezpotrebna, neumna; odino božanstvo na zemlji je človeška pamet; edino prav in dobro je to, kar se more, slabo pa, česar se ne more. Vsi tisti, ki se imenujejo zastopniki Božje, kakor so duhovni in kralji, so zatiravci človeške prostosti; zatorej bi bilo najboljšje, rajše danes nego jutro vse podaviti.

Tako so mislili očetje krvavega stegna, tako modrovali. In glej, ko je prišel tisti čas, sililo je stegno iz učenih glav na dan; tu je začelo kazati uogo, tam roke tam spet rogove itd., dokler ni bilo celo rojeno. Očetje so se njegovega rojstva močno veselili. H krstu ga pa niso hoteli nikdar nesti, ker so vedeli, da se ga kretna voda ne prime; tudi bura bi ne bili mogli dobiti. Vender so mu dali več imen, tudi imena svetnikov. Očetje so novorojeno dete skrbno pestovali in skrivali, ker vedeli so, da kralj in njegovi ministri bi hitro poslali po krvavo stegno in je vmorili, ko bi zanje zvedeli. Zavili so je pa v velike bukve, velike, kakeršnih še nikdar nisi videl. Tem bukvam so rekli enciklopedija. Spet nerazumljiva beseda za te. Pa hudič razlagaj ti vse! Te bukve so poslali po svetu; in tako je krvavo stegno, skrito pod črkami, preromalo vže kot malo dete mesta in dežele cele Evrope, ne da bi ga bil kdo

zapazil. Najprej so je spoznali v Rimu. Toda ko je papež Klement XII. svetu je ovačil, meniš, da mu je hotel kdo verjeti? Kaj pa da! „Ni res tako!“ rekli so vsi — in krvavo stegno je lep, dalje romalo v tisti knjigi. In kdor je bral iz te knjige, misliš li, da je je mogel spoznati? Kratko nikar! Obracalo je očem lepo stran, navdušeno govorilo o svobodi, o enakosti, o bratovstvu; tudi Jezusa Kristusa je hvalilo, češ, on da je največji prijatelj in dobrotnik trpečih ljudi, najblažji človek. Kazalo je posebno ljubezen do delavcev, do podložnikov, od druge strani pa bičalo kralje in bogatine, očitalo jim zapravljenost, in vse grehe, katere so doprinesli in ne. Kdo bi ga tedaj ne poslušal, ljubeznivega stegna?!

Ko je pa raslo krvavo stegno in začelo stegavati ude, mu je bila tista knjiga, akoravna velika, kmalu premajhna. In tako so spoznali njegovi prijatelji, da mo ajo prinesiti še več papirja, da sakrijejo krvavo stegno, in mu ne bo videti udov. In prinesli so časnikov, in knjižic in knjig vseh vrst, ter so začeli pridno in skrbno odevati krvavo stegno. Vse pa, kar se je telesa prijel, je bilo opisano s čudnimi nauki od krvavega stegna, katerih pa ni mogel nikdo raztolmačiti kakor tisti, ki mu je stegno samo o polnoči razlagalo. Drugi so papirja prinesli in se ž njim le dotaknili krvavega stegna; in ko so dobili žegen od njega, so šli in pisali, kakor so vedeli, da je všeč krvavemu stegnu. V marsikatero knjigo je stopilo presneto stegno in jo okrvavilo; še celo v šolske knjige. Da, ko bi ti znal kaj nemškega, bi ti pokazal knjigo, ki se je brala v Gorici v latinških šolah in se še drugod bere, v kateri se krvavo stegno meni nič tebi nič pogovarja in priporoča svojo modrost, da bi neskušene mladeniče zvedilo v svojo mrež!

Zatorej pravi iz šole s šablono, proč z monturo! Prosto, neodvisno razvijaj se, razcvitaj se šola. Ako pa država vidi, da ne more šolstva drugače voditi, kakor z vojaškim komandom, tedaj naj tudi prizna, da sploh ona ni sposobna za šolsko vodstvo; naj tudi prizna, da je nekdo drug v prvi vrsti od narave poklican, da vodi javno šolo: cerkev. Tej naj torej država vrne, kar ji je po krivem iztergala.

Deželni zbor goriški.

VII. seja, 14. novembra 1889.

Predno preide dež. zbor k delodolnemu dnevnomu redu, nazni dež. glavar, da sti se mu naznanili dve interpelaciji, ki se imati staviti do visoke c. kr. vlade. Prvi interpelacije posl. Del Torre se svojimi laškimi tovarili vrad, ali se mieli c. kr. vlada prevatiti poduka na ljudskih šolah tako, da bude bolj vgalet otrokom, ki so večinoma le kmečkih starišev, ali ona ne mieli odstraniti iz šol po svoji vsebini že zastarelih učnih knjig, skrbeti za boljše izobrazbo ljudskih učiteljev in ali je ni volja predstaviti pripravnice za ljudske učitelje iz Kopra v Gorico, kjer se nahaja kmetijska šola in bi bila pripravnikom dana tudi prilika prejeti teoretični poduk v raznih strokah kmetijstva. Posl. dr. Venuti pa je interpeloval zaradi neklih nedostatkov, ki se nahajajo na drž. cesti iz Ajdovičine v Gorico in radi tramvaja iz Furlanije preko Gorice do Vipave. (Potem dež. glavar naznani, da mu je izročil dr. Pajer samostalen predlog glede prošnje do c. kr. vlade, da bi se zgradila železnična proga iz Ronk čez Cervinjan do Sv. Jurja pri Nogarju ob beneški meji).

Na to vtemeljuje dr. J. Tonkli svoj in svojih tovarišev predlog, katerega smo vže zadnjič omenili. Celi govor prinašamo na drugem mestu. Predlog se sprejme soglasno in izroči finančnemu odseku.

Na predlog posl. dr. Venuti-a se ostavni načrt glede vravnave zdravstvene službe na dež. li odstopi dež. odboru z nalogom, da pozve in približaje preračuni, koliko stroškov bi izvršitev te postave nalagala občinam in deželi, ter da ta načrt v prihodnjem zasedanju zopet predloži zboru.

Prošnja političnega društva „Zavednost“ v Podmelcu, da bi se skladovna cesta iz Podmelca čez Hum in Poljubin v Tolmin opustila iz vrstila skladovnih cest in mesto nje zgradila se ona čez Klavže in Bačo, odstopi se dež. odboru, da naj poizve, kaj menijo o tej namerovani novi cesti vdeleženci, oziroma cestni odbor Tominski. Prav tako se odstopi dež. odboru prošnja cestnega odbora za goriško okolico — to prošnjo smo objavili — da bi se po stavodajalni poti Kanalski cestni odbor prisilil k zgradbi ceste čez Gradec. Dež. odboru se je naročilo, naj še enkrat poskuša poravnava s cestnim odborom Kanalskim, ker drugače, bi se morala za zgradbo dozdevne ceste odino le premeniti ali dopolniti do-

Najbolj imeniten nauk pa, ki ga je iznašlo krvavo stegno in s katerim se baba, da si bo stvarilo novo kraljestvo, je nauk, ki se imenuje komunizem ali socijalizem. Poslušaj, kaj je to.

Uči namreč krvavo stegno, da nihče ne vé, kaj naz čaka in ali naz kaj čaka po tem življenji; kakor se zdi, daje najbolj prav tistim, ki pravijo, da po smrti ni nič. Kakor je pa prihodnje življenje negotovo, tako je gotovo sedanje na zemlji. Da nam tedaj ne uide vse veselje, moramo se tukaj veseliti. Ali kakor nam kaže skušnjava, ni mogoče vsem se veseliti, ker nimajo obdem, dosti je vbozih; ali od druge strani je dosti takih, ki imajo preveč. Krvavo stegno tedaj uči, da bi se moralo bogatim vzeti in vse enako mej vboge razdeliti, tako da bi nihče ne imel ne več ne manj. Ali prav za prav bi morala država vse imetje bogatinom zaseči, ona čez vse gospodariti in sama mej ljudi deliti, kolikor bi vsak želel in potreboval. Po tem takem, uči krvavo stegno, bi nehala to, kar se navadno pravi „moje“ in „tvoje“, vse bi bilo skupno vseh ljudi. To je komunizem.

Pri tem bi pa ne ostalo še krvavo stegno. Potem ko bi bogatine podarilo in vse razdelilo, bi nadalje podušilo vse kralje in cesarje, papeže, škofo in duhovne. Vse gradove, samostane, cerkve bi zažgalo ali pa s dinamitom v zrak poguralo. Tudi vsa mesta, vasi bi podrlo. Zdaj bi pa rabilo zidarje, zato so, kakor si slisal vže zadnjič, nekateri služabnike krvavega stegna imenovali proste zidarje. Kaj bi pa zidalo? Zidalo bi velike delavnice, na vsako toliko prostora eno; po teh bi delali ljudje brez razlike stanu ali krvi. Potem bi zidalo skupne jedilnice, skupne spalnice, skupne učilnice itd. Sploh vse bi bilo skupno, vse javno po mislih krvavega stegna. Kar imenujemo mi aveti zakon, bi več ne bilo, tudi družine okola domačega ognjišča bi krvavo stegno ne trpelo; otroke pa bi materam hitro po rojstvu odneslo in jih

tična deželna postava o cestah. O obeh teh prošnjah je poročal dr. N. Tonkli. Med skladovne ceste se sprejmeti dorožni cesti k železničnim postajama v Trzinu in v Ronkah.

Na to sledi še tri poročila finančnega odseka o treh računskih sklepih za l. 1888 in proračunih za l. 1889, katere se tudi odobrá.

Slednjitje poročila posl. dr. Abram v imenu peticijskega odseka o došlih prošnjah raznih cestnih odborov in občin za cestne in druge javne stavbe. V deželnem zboru velja že od nekdanj načelo, da se dovolé podpore cestnim odborom in sicer za skladovne ceste, za občinske poti pa le izjemno, in sicer tedaj, če ima cestni odbor že kako skladovno cesto v lastnem oskrbovanji in če dotični okraj 120/0 dokaže k neposrednim davkom plačuje za zgradbo in vzdrževanje cest. Slednjim cestnim odborom se se podelila polpore iz deželnega zaloga v teh le zneskih: Tominski prejme 1200 gld., odbor za goriško okolico 1200 gld.; Komenski 800 gld.; Sežanski 800 gld.; Ajdovski 800 gld.; Cerkljanski 800 gld.; Bolški 800 gld., občina Gujače vdobi izjemno 400 gld. za izdelanje in popravo poti v Trnavski gozd. Tako se je razdelila svota 6800 gld., ki je bila namenjena slovenskim cestnim odborom za popravo, oziroma za novo grajenje cest. S tem je bil tudi končan dnevni red.

(Zaradi pomarivanja prostora prinesemo poročilo o VIII. in IX. seji v prihodnji številki).

Vtemeljenje D.r J. Tonkli-jevega predloga v seji dne 14. tek. m.

Leta 1887 nastala je bila zaradi strašne, več mesecev trajajoče suše velika revščina v ogromni večini naše dežele. Da bi se bilo prišlo v pomoč revežem, nabirali so se miloarčni darovi po posebnem odboru in podala se je bila od deželnega odbora na sklep vis. dež. zbora od 20. decembra 1887 peticija do visoke vlade v doseg podpore iz državnih zalogov.

Nabrata se je bila prav zdatna svota milodarov in tudi visoka c. k. vlada podelila je bila svoto gld. 30 tisoč v podgoro revežem sploh, 20 tisoč gld. pa da se omeji strašna bolezen pelagra.

Ker je v poročilu odseka, ki je bil za to izvoljen, v prilogi 5. stenografskih zapisnikov leta 1887 dež. zbora, žalostni stan naše dežele naslikan v prav živih, a žalibog resničnih barvah, se tukaj posebno na istega sklicujem, da ne bom vže zabilježevalih stvari ponavljal.

Pa tudi letina 1888 se je gledé vinskega pridelka v naši deželi prav slabo obnesla, ker zaradi poronospore, ki je bila z nezadovoljnim močjo napadla ne le trtno perje, ampak celo grozdje, da ni moglo dozoreti, bilo je vina sploh jako malo, in še to je bilo tako slabo, da ni bilo za kupčijo, kar spričuje cena, ki je bila v Furlaniji padla na 7, celo na 5 gld. od hektolitra, in ravno tako v vipavski dolini.

Ker je vino v okrajih vinogradnih, posebno na Vipavskem in v Brdih, glavni pridelek, kateri služi v plačilo davkov, obresti za dolgove, za preskrbljenje

skupno došlo in vzgajalo, tako da bi ne mogli nihče poznati obeta in matere. To je socijalizem krvavega stegna. In pa še dosti več bi ti lahko povedal; pa vže to vem, da ti bo možgane mešalo.

Slednjitje ti moram še povedati, da krvavo stegno je v mladosti tudi pesni krožilo; ker sploh ono zna vse, s kratka vse, kar znajo učeni in tisti, ki pišejo. Posebno rado pa poje, ko hoče svoj zolč izliti nad papeža, duhovne in menihe; takrat pa zato rado poje, da ljudi leže premami in spravi na svojo stran; tudi marsikatero lepo in pobožno vplete vmes, da bi mu prej verjeli. Bilo je nekdanj, ko so ljudje od daleč v Rim prišli po papežev žegen. In ta zlodej od krvavega stegna se je kar v sredo mej nje privarilo, da ni nihče vedel odkod. In odprlo je usta in zapelo:

Ak' res po žegen ste papežev prišli, meščani
In kmetije vsi tukaj vsi zbrani,
Nikdar vas papež zveličal ne bo,
Ak' ne živite po veri zvesti.
Vraže pusite, neumnosti droge snake,
In stresajte se; to je za bedake.

Nikar se ne bojte vere zgubiti,
Nobeden ne more cerkve rušiti,
Če tudi v meniški kuti ga ni,
Da pridga vam, spoveda, škropi.
Aposteljne zbral je Gospod, uče da rodove;
Menihi čemu? ki v svete gradove,
Kar kmetu so vnesli, živat se zapro:
Na družih tih žu'je pijó in jedó.

Presneto stegno, kako zna obrekovati! Ako bi bilo pravično, bi vsaj povedalo, da menihi s kruhom, ki si ga priberajo okoli kmetov, redijo tiste vboge ljudi, katerim jo ravno ono snelo vse premoženje! Pa kaj to, še bolj debelih ti bom povedal o krvavem stegnu.

obleke in celo živeža, oslabei so posetniki vže zaradi izpadka tega pridelka v letu 1888 in le životarili so v tekočem letu.

Še slabše se je obnesla pa letina letos gledé vinskega pridelka, ker v tekočem letu je zopet v celi deželi napadla z veliko silo peronospora trte. Ker so bile trte oslabele vže zaradi peronospore preteklega leta, rodile so le malo, in še ta pičli zasod ni dosegel zrelosti, tako da o letošnjem pridelku se komaj govoriti more, a v poštev se ga ne more jemati.

Od kod naj jemljejo posetniki potrebnega denarja, da bi poravnali prejšnje dolgove, v plačilo davkov, velikih raznovrstnih doklad, in za preskrbljenje obleke in celo potrebnega vsakdanjega kruha?

Ne dá se sicer tajiti, da so bili žitni pridelki še precej vgodni, ali na vipavski strani, na Krasu in posebno v Brdih so ti pridelki tako pičli, da ne zadostujejo še za eno četrto leta, in treba je prekrbeti se z uskupilom živeža za ostale tri četrtine leta. Ker so pa posetniki zadolženi še od prejšnjih let in letošnji vinaki pridelek nikakih dohodkov dati ne more, žuga vsem strašna pošast bede in lakote.

Kdo naj bi pa prišel na pomoč tej bedi?

Občine same si ne morejo pomagati, ker so občinari sami revni; dežela ne more pomagati, ker nima nikakih zalogov in pokriva opravne deželne stroške le iz doklad na državne davke. Pa tudi to se bodo zdatno zmanjšale zaradi odpisovanja davkov gledé škode, ki jo je učinila peronospora. Vendar pa se bo odločila svota 10.000 f. cestnim odborom v podporo, in dalje dežela segati ne more.

Drug torej ne more pomagati, kot le visoka c. k. vlada, in na to meri ravno moj predlog.

Pa tudi od visoke vlade ne zahtevam, da bi delila denarje med posamezne reveže, ampak da bi dovolila primerne svote za javna dela, pri katerih bi si revno ljudstvo prislužilo vsaj potrebnega živeža.

Med temi naj omenjam zgradbo skladovne ceste od Kojškega čez Gradec do Plavi, občinske ceste od Risenberga po Brancici do kranjske meje proti Vipavi, in zgradbo potrebnih nasipov ob nižji Soči in drugih vodah, ki se v njo stekajo, da bi se s tem zabranilo poplavljenju zemljišč, katero pravzrokuje leto za letom velike škode dotičnim občinam in posetnikom.

Zgrajenje skladovne ceste čez Gradec je preračunjeno na gld. 27 tisoč in vsi nadrobni načrti in previzirki stroškov so vže izdelani; zgrajenje ceste po Brancici je preračunjeno na gld. 20 tisoč, in izdelani so tudi vsi podrobni načrti, ki se hranijo od posebnega za to sestavljenega odbora.

Tudi načrti za nasipe v furlanski nižavi morajo biti vže pripravljeni, ker se je vže nekaj dela vršilo in ako bi jih ne bilo, ne bo to delo niti velikega truda niti velikih stroškov vzročevalo. Vsa ta dela bi se torej lahko nemudoma pričela in s tem bi se dala prilika revnemu ljudstvu prislužiti si potrebnega živeža, dela sama pa bi bila vstrajne koristi deželi in državi.

Pri zgradbi ceste po Brancici bi se dela vdeležilo ljudstvo z Vipavskega in Krasa, ceste čez Gradec ono iz Brd in s Kanalskega okraja, nasipov pa ljudstvo naše Furlanije.

Obe navedeni cesti sti jako potrebni za javni promet in celo v stratezičnem oziru, ker za cesto po Brancici so celo njegovo Veličanstvo presvitli cesar darovali svoto gld 1000, kateri se še hranijo pri vis. c. k. namestništvu.

Ker se vsa ta dela ne morejo izvršiti niti od posameznikov niti od dežele zaradi dokazanega pomanjkanja potrebnih sredstev, ker so potrebna in koristna za deželo in državo, in bi se z zgrajenjem istih tudi zdatno pomagalo revnemu, da, pravevemu stanju našega ljudstva in zabranila preteča beda, tako: upam, da tudi visoka vlada bo to spoznala in dovolila potrebne svote iz državnih zalogov.

Priporočam torej visokemu zboru, da moj predlog sprejeti izvoli.

Politični razgled.

Letošnje zborovanje raznih deželnih zborov je nenavadno dolgo. Edni izmed njih so imeli le bolj po redkem, pa toliko bolj dolge seje, pri drugih pa se je bilo toliko raznovrstnega dela nakopičilo, da ga ni bilo koj zmóči; venderle se pričakuje, da se prihodnji teden vsi razidejo in sklenejo, ker potem se ima sniti zopet državni zbor. V tem nas potrjuje tudi ta okoliščina, da se že te dni snide kazenski odsek državnega zbora v nadalnje posvetovanje o novi kazenski postavi. Kar zadene delovanje vseh dež. zbor, bile so vse razprave, ki so se v njih vršile, le bolj krajnega ali deželnega pomena in večinoma je šlo — vsaj v javnih zborovih sejah, ali tudi v odsekih, se ne ve — vse bolj lahko izpod rok. Le v češkem zboru so hoteli pokazati Mladočehi svojo moč; oni

so sestavili, kakor smo o svojem času poročali, adreso do cesarja, ki pa ni bila sprejeta, predlagali so tudi premembo volilnega reda, ki je pa tudi v resnici krivično sestavljen za česko narodnost; tudi dr. Rieger, voditelj Staročehov, je v seji 18. t. m. stavil predlog, da naj se češko vseučilišče v Pragi spopolni s tem, da se vvede tudi na češkem vseučilišču bogoslovska fakulteta, ker je zdaj za obedve vseučilišči le edna, in da bi se na tej novi fakulteti ne podučevalo več v latinskem, ampak le v češkem jeziku. Ali bode tudi ta zadnji odstavek predloga sprejet, si ne vsojamo trditi, ali to pa lahko povemo, da, če je bil predlog v resnici tako stavljen, tudi dr. Rieger ne pozna velikega pomena latinskega jezika vsaj za nekatere bogoslovske vede.

V gališkem dež. zboru se tudi pritožujejo rusinski poslanci čez pritisk, preganjanje in ovajanja od strani Poljakov; zato so tudi stavili do vlade interpelacijo, ali more ona prevzeti odgovornost za tako preganjanje Rusinov in ali že ne bode enkrat konec storila temu večnemu tlačenju njihovega naroda, ko to ni v interesu niti dežele niti države. Rusini so namreč nekako na sumu, kakor da škilijo čez avstrijsko mejo v Rusijo in kakor da bi bili celo vneti za razkol.

Iz družih dežel avstrijskih in tudi iz družih držav evropskih nam za ta teden ni nič pomenljivega poročati, ali zabeležiti nam je vest, ki je nepričakovano došla iz Amerike, ter iznenadila in pretresla vse državnike. V južni Ameriki je obširna dežela z imenom **Brazilijska**; ta je bila do l. 1822 provinca portugalskega kraljestva, a ono leto se loči od Portugalskega, proglasi se kot neodvisna država, njej stopi na čelo kot konstitucionalen vladar Don Pedro I., sin portugalskega kralja, in si dá naslov cesarja. Ali ko ta l. 1826 umrje, se je moral prvi l. 1831 brazilijskemu prestolu vsled nastalega punta odpovedati in kot naslednika mu proglasijo mladoletnega sina njegovega Don Pedra II. Leta 1840 postane polnoleten in od tedaj je vladal kot samostalen vladar veliko cesarstvo Brazilijsko. In kar naenkrat prinese pretekli teden telegrafična žica vest, da je cesar Don Pedro po skoraj 50 letnem vladanju odstavljen, njegovi ministri vjeti, in da je v Brazilijski proglašena federativna republika; cesar jo je s svojo družino čez morje potegnil v Evropo, na čelo ljudovladi pa je stopil general Fonseca, ki je vojake pripeljal in zvalil do tega, da so cesarju dano obljubo prelomili in spuntali se proti svojemu vladarju. Da bode pa našim čitateljem vmevno, kako je moglo do tega priti, naj jim tudi povemo, da je ni skoraj države na svetu, v kateri bi imeli prekucuh in framasoni toliko tal in v kateri bi se bilo liberalcem dajalo toliko potuhe, k čemur je bržkone tudi mnogo pripomogel liberalno navdihnen cesar Don Pedro II. sam. Francoska revolucija obhaja tedaj stoletnico v Ameriki.

Dopisa.

Renče 19. novembra. — Dopis „Soči“ iz Goriške okolice 12 nov. povdarja veliko korist in potrebo risarske (zimske) šole za zidarje ter navaja posebno vrle renške zidarje, ki valed pomanjkanja izurjenosti vsaj v poglavitnih stavbarskih pravilih ostanejo vedno podložni delavci tujih mojstrov.

Dovoljujem si p. n. g. dopisniku v tem oziru nastopno pojasnilo podati:

C. k. okrajno glavarstvo Goriško je z dopisom 10. febr. 1887 št. 16142 vprašalo renško županstvo, ali bi se dala vpeljati risarska šola za tukajšnje zidarje s zimskim tedajem, in s čim bi občina tej pripomogla. Tukajšno županstvo je valed starešinskega sklepa od 17. maja 1887 odgovorilo, da vpejljava take šole je že večletna želja občinskega zastopa in zidarjev, a občina da ne more prevzeti stroškov za vzdrževanje iste, ker ji njeno finančno stanje tega ne dovoljuje.

Na ta odgovor došel je od c. k. okrajnega glavarstva drugi dopis od 19. oktobra 1887 št. 12895/1, s katerim naroča županstvu, naj bi ono priskrbelo

le sobo ter prevzelo v isti stroške za kurjavo, snazhenje in razsvetljavo, vse drugo bode kompetentne oblastnjive vkrnilo.

Županstvo je na to, z ozirom na enoglasni starešinstveni sklep od 27. novembra 1887, sporočilo, da radovoljno prevzame stroške za prostor, kurjavo, razsvetljavo in snazhenje, ter da so se tudi oglašili zidarji in ponudili, da bodo vsi, ki bi to šolo obiskovali, mesečno plačevali primeren znesek. Od tega časa je preteklo že dve leti, a renški zidarji čakajo še vedno to šolo, dotični spisi pa rešitve — Bog vedi kje!

Z ozirom na to, da je v tukajšnji občini okoli 400 zidarjev, kateri so (razen dveh, ki so zmožni kake male stavbe prevzeti) obsajeni vedno tujim podvzetnikom kot prosti delavci služiti;

dahje gledé na to, da so maj njeni nekateri mladi moške bistro in zmožni glavice, ki bi si v kratkem času v tej stroki potrebnih znanosti privsojili, vsajam si veleslavno o. k. vlado posebno opozoriti na to šolo in jo v imenu vseh tukajšnjih zidarjev prositi, da bi jo prej ko mogoče ustanovila.

Na Kamnem dne 18. novembra 1889. Znano je, da na Tominskem je naša duhovnja odina, ki ni še sistemizirana in ki je zdaj brez dušnega pastirja; torej si moramo misliti, da „Nova Soča“ v št. 2, šeravno naše duhovnije ne imenuje, vendar na nas Kamence misli in nas hoče ven koš vreči s Poddražani. Na ta način, kakor „Nova Soča“ piše, nas hoče šuntati zoper naše više cerkvene predstojnike, ali pa hoče, da bi, kakor mislijo nesrečni Poddražani, tudi mi od edine zveličavne katoliške vere odpadli. Zoper to moramo odločno protestovati. Če tudi nimamo zdaj, ko je toliko pomanjkanje duhovnov, svojega lastnega duhovnega pastirja in se ni moglo doseči, da bi bila naša duhovnja sistemizirana, hočemo vendar le biti zvesti sinovi sv. katoliške cerkve, pokorni, verni svojemu nadškofu, kateri je do zdaj skrbel po očetovski za nas in bo tudi v prihodnje poskrbel, da bo naša duhovnja sistemizirana in da dobimo svojega dušnega pastirja. Do takrat hočemo pa ne „vneopisnem ardu“, ampak v krdanskej potrpežljivosti čakati, ker spoznamo, da tudi naši viši cerkveni predstojniki ne morejo vselej velučiti, kakor bi radi.

Občinski načelnik: Jožef Fon.

Domače in razne vesti.

Gospode naročnike, ki niso odrajtali naročnine za „Sočo“, prosimo, naj pošljejo 73 nov. za zaduja dva meseca opravištvu „Sočo“.

Nj. Prevzvišenost knez in nadškof naš so se vrnili danes z Dunaja od škofovskega posvetovanja.

Veleč. g. dr. Pavlica Jos., ki je vže lani v Rimu dosegel doktorat iz cerkvenega prava in je bil letos v Dunajskem Avgustineji, da izvrši doktorat iz celega bogoslovja, se je vrnil v Gorico, kjer se po odhodu veleč. g. Sedeja v centralnem semenišču progreša nova moč.

G. Henrik Gross, vodja na goriški gimnaziji, je imenovan za ude deželnega šolskega sveta v Gorici.

Poddraga. Kakor beremo v „Novicah“, je dovolilo ministerstvo za bogočastje, da se vsatnovi Poddraga kot samostojna duhovnja in da se takoj pričnejo razprave v rešitev v ta namen potrebnih gmotnih vprašanj.

Novo učiteljsko pripravnico za ženske so začeli tedaj zidati na gimnazijskem vrtu, nasproti velikemu semenišču.... Vse vgovarjanje brezvapešno!

Najnovejšo metodo za ponemčevanje je iznašel, kakor smo slišali, novi ravnatelj na našem gimnaziji. Začenši s prvim razredom vpeljuje obligatno (P) izrekovanje latinskih besed, kakeršno se do sedaj pri nas ni še slišalo! Naši gospodje župniki in kaplani po doželi ne znajo več izgovarjati latinskih besed; ker po tej metodi bi morali n. pr. v „Completoriji“ tako brati: Te lukis ante terminum — Rerum Creator poskimus — Ut pro tua clementia... Pomilovati moramo le vboge profesorje, ki vender kot strokovnjaki znajo imeti gledé izrekanja svoje vtemeljeno prepričanje, da se morajo pokoriti takim filologiškim neslanostim. Mi bi pa g. ravnatelju na gimnaziji spet nekaj svetovali; da bi bilo namreč dobro, ako bi se ob nedeljah potrudil k dijaški sv. maši, da bi se mogli dijakji prepričati, ali spolnuje tudi on cerkvene zapovedi.

„Krvavo stegno“, katero je, kakor smo nedavno pisali, pred kratkim strašilo pred „Narodno tiskarno“ v Ljubljani, se je vže privarilo v Ameriko, in sicer v Brazilijsko. Zagnalo se je naravnost v cesarjev prestol in ga prevrglo. V nedolgo je oznanilo, da

je konec cesarstva in da od zdaj naprej bodo vladali moške od krvavega stegna. Pregnani cesar ni vedel boljšega storiti, kakor da se je vže ponedeljek odpravil na pot v Evropo. Zatorej pa ne v Ameriko! Če vže cesarji morajo bežati pred krvavim stegnom, kaj še le vbogi delavci! Kamor ta spaka pride, pripelje Jude s seboj. Ti pa nastavijo na povelje krvavega stegna veliko sesavnico na žep posestnika ni delaven, in ne nehajo srebati dokler ga ne izsesajo do kože in kosti. Potem ga pa vržejo na gnoj kakor limono, ko si stienil iz nje ves sok. Zatorej pa trpimo in vmrmo rajši doma, da bomo vsaj v domači zemlji počivali.

Pritožbo smo slišali z dežele, da morajo kmetje, ki pripeljejo živino na prodaj na živinski trg v Gorico, večkrat tčtati v velikem blatu in da je nimajo kam privezati. Zakaj bi torej mesto ne poskrbelo, da so na živinski trg napelje kaj gruša, in se zasadijo leseni koliki ali postavijo grada, kakor se nahaja tudi po drugih enakih krajih in kakor je bilo pred leti v Gorici?

Z dna srca govoril je „Sl. Narodu“ S. Gregorčič s svojim dopisom v zadnji št. Nove Soče; ker naš radikalni dnevnik je od kraja do konca ponatisnil lep članek, po katerem so gospodje bogoslovni profesorji „lova ki psi“.

Bivši cesar brazilijski bo živel vedno še prav vgodno. Dobil je 500.000 funtov šterlingov (nad 5 milijonov glid.) v gotovem, na leto pa bode dobival 90.000 funtov mirovine. Njegov zet, grof Eu, ne sme pod smrtno kaznijo nikdar več stopiti na brazilijska tla.

Kolike plačuje Evropa za državne sbore. Največ stane državni zbor Francoski, ki so l. 1888 potrosili zanj 12.145.088 frankov; Španija izdala je 2.299.205 fr., Italija 2.150.000, Avstrija 1.810.827, Angleška 1.298.100, Belgija 900.121, Portugallija 753.000 frankov za svoje poslance.

G. prof. Berbuču naprošeni smo sporočiti sloveče:

Posilvani predložiti dotični šolski oblasti Vašo nadevo, da boste enkrat zadovoljni. Ali boste z izidom zadovoljni, je drugo vprašanje. — Na vsak način se bo tamkaj Vaše „poslano“ bistveno popravilo, in potem se bo pokazalo, ali imate Vi toliko moralnega poguma, da sporočite o izidu.

Spet o lastništvu „Soče“.

V št. 45. našega lista smo dokazali, kdo je lastnik „Soče“, in to lastništvo je priznalo tudi o. k. okrajno glavarstvo v Gorici z odlokom 10. novembra 1889 št. 16731, kateri se je vročil gosp. Andreju Gabršček-u, Via del Mercato N. 12. II. nadstropje v Gorici, v odgovor na njegovo vlogo od 5. novembra 1889, v kateri je prosil, naj bi njega priznalo o. k. okr. glavarstvo kot pravega izdajatelja tednika „Soča“ in ga sprejelo kot takega v svoje zapisnike, ter preklicalo po lastnikih „Soče“ naznanjenega in vpisane Mateja Krsiča kot izdajatelja in odgovornega vrednika „Soče“; prepis istega odloka se je pa vročil gosp. dr. Jos. Tonklu-v v naznanje z ozirom na vlogo od 28. oktobra 1889. V tem odloku so navedeni razlogi, valed katerih o. k. okr. glavarstvo ni moglo privoliti prošnji gosp. Andr. Gabrščeka.

V isti šte. našega lista smo objavili, da niso lastniki „Soče“ nikdar zahtevali za se čistih dohodkov „Soče“ in da so ti, ako jih je kaj bilo, pripadali vrhovnemu vodstvu lista.

Vse kar smo izjavili, je potrjeno z dokumenti, ki se hranijo pri c. k. okr. glavarstvu in deloma tudi pri c. k. državnem pravdništvu v Gorici.

Vender si upa „Nova Soča“ trditi, da ni res, da so se premembe izdajatelja i. t. d. pri „Soči“ vršile s privoljenjem lastnikov po dr. T. Toliko manjje res da je bil zadnji izdajatelj M. Krsič imenovan po dr. T.

Treba je torej priti v pomoč oslabelemu spominu gosp. dr. A. G., kateri je bil boter pri vsih teh spremembah, ki so se godile v odvetniški pisarnici g. dr. J. T.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je bil on v dobi izdajatelja g. P. in gospode profesorja E. in B. imenovan v poseben nadzorovani odbor za vredništvo „Soče“ ravno od g. dr. J. T.; da je ta odbor odstavil g. P. od izdajateljstva „Soče“ in to naznanil g. dr. J. T. tedaj ravno bivajočemu na Dunaji v drž. zboru, da je to odobril in da je prevzel vrhovno vodstvo „Soče“ s privoljenjem dr. J. T. gosp. dr. A. G.; kateri je ta posel opravljal do konca junija 1887.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je imenoval dr. J. T. vprico g. dr. A. G. za izdajatelja in odgovornega vrednika „Soče“ M. Krsiča in to naznanil o. k. okr. glavarstvu v Gorici z vlogo, pisano in podpisano v odvetniški pisarnici dr. J. T. od 6. oktobra 1888 št. 13.580, katero si lahko vsakdo ogleda pri c. k. okr. glavarstvu v Gorici.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je bil od tiste dobe M. Koršič izdajatelj in odgovorni vrednik do 30. julija 1889; znano je in mora biti g. dr. A. G., da je on prevzel z vrhovnim vodstvom „Soče“ tudi vse aktivne zastanke „Soče“ in plačeval s temi, s naročnino in s inercatnimi dohodki vse stroške zadržane z izdajo „Soče“ pa tudi za se pridržal morebitne čiste dohodke in vse to v dogovoru in s privoljenjem pooblastnika lastnikov „Soče“.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je on bil se naveličal vrhovnega vodstva „Soče“ prve dni meseca junija 1887 leta, da je prišel k dr. J. T., mu odpovedal del z dostavkom, da naj preskrbi s 1. dnevom meseca julija 1887 drugega vrhovnega vodnika z „Sočo“, in da mu je g. dr. J. T. s začudenjem odgovoril, da to ni tako lahko, kakor prikrbeti si novo kuharico, ter ga prosil, naj vodstvo „Soče“ nadaljuje vsaj do konca leta 1887, a da je on pri odpovedi ostal.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je na to dr. J. T. izročil s pomočjo g. dr. A. G. vrhovno vodstvo „Soče“ gosp. G. Likarju, in prevzel zanj poročstvo v tiskarji za tiskovne stroške; prevzel je gosp. L. tudi vpravišništvo in njemu je g. dr. A. G. izročil vse račune, knjige ter dolžnost tirjati aktivne zastanke in jih izročiti g. dr. A. G.

Znano je torej gosp. dr. A. G., da on meseca junija 1887 se ni amiral za lastnika „Soče“, da je poznal pooblastnika lastnikov „Soče“ in torej izročil vrhovno vodstvo „Soče“ pooblastniku teh lastnikov, od katerega je je bil prejel.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da ga je dr. J. T. v poletju 1888 zopet prosil, naj bi on zopet prevzel vrhovno vodstvo „Soče“, da se je on obotavljal, imel pomisleke, češ, da so njemu v tem oziru neki visoki krogi nasprotni, znano je, da mu je dr. J. T. v tem oziru pot gladi, da se je on potem sam prepričal, da tisti visoki krogi mu niso bili v tem oziru nasprotni in da je on vsled tega z mesecem avgustom 1888 zopet prevzel vrhovno vodstvo „Soče“ iz rok pooblastnika lastnikov „Soče“.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je pooblastnik „Soče“ torej odzval breme vrhovnega vodstva g. L., da je on g. L. prisilil podati račune o gospodarstvu „Soče“, katero je bilo pod g. L. prišlo v strašno nered; znano je da je pooblastnik „Soče“ sam plačal za dobo od 17 87 do 31 11 87 f. 100 tiskarni za tiskovne stroške, da je potem od aktivnih zastankov iz tiste dobe poterjal g. dr. A. G. še svoto gld. 70 in plačal za isto dobo tiskovne stroške, za katere je bil porok pri tiskarni pooblastnik lastnikov „Soče“.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da v letu 1888 ni prišlo vpravišništvo „Soče“ v denarne zadrege zaradi tega, ker je bil dr. J. T. odtegnil svojo pomoč, in tudi ne zaradi pomanjkanja dohodkov za „Sočo“, ampak edino le zaradi stranskega nereda pri opravištvu; o čemer se je on sam prepričal pri pregledanju njemu od g. L. izročenih računov, kar je naznačil in pritrdil g. dr. J. T.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da mu je dr. J. T. dne 5. avgusta 1889 očitil, kako je mogel izročiti vrhovno vodstvo in imenovati sam g. A. Gabrčeka za izdajatelja „Soče“ brez vedenja in privoljenja lastnikov „Soče“ in njih pooblastnika; da je pri tisti priliki g. dr. A. G. prvokrat trdil, da je „Soča“ njegova, da mu je pa dr. J. T. odgovoril in pojasnil, da so lastniki „Soče“ drugi gospodje, in da na to g. dr. A. G. ni vedel ničesar odgovoriti, ter da mu je dr. J. T. še povedal, da on se premembe ne odobruje in da bo v interesu lastnikov to nepostavno premembo vodstva in izdajatelja „Soče“ ovrgel.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da je on v teku meseca avgusta in še pozneje na vprašanje dobil odgovor od g. M., da „Soča“ ni lastnina g. dr. A. G.

Znano je in mora biti g. dr. A. G., da si niso privajali lastniki „Soče“ po odstavi g. A. Gabrčeka od izdajateljstva „Soče“ nikakih pravic do aktivnih zastankov „Soče“ do konca oktobra 1889, kar so mu naznanili po pismu njemu poslanemu po svojem pooblastniku od 29. oktobra 1889, na katero pa niso dobili do danes še nikakega odgovora.

Mi se sklicujemo na poštenje in resnicoljubnost g. dr. A. G., in pričakujemo, da ne bo zanikal tega, kar smo tukaj navedli kot resnična dejanja.

G. dr. T. pa ni niti leta 1882, niti preje niti pozneje dobil pisma od lastnikov „Soče“. v katerem bi se bili oni odpovedali vseh obveznosti in prav do lista in zatorej ga tudi samolčati ni mogel. Pač pa je faktum, da po imenovanju g. A. Gabrčeka za izdajatelja „Soče“ je prvi proti temu pri pooblastniku „Soče“ protestoval glavni solastnik „Soče“ vže od leta 1878, in protestovali so potem še drugi solastniki, in da se je na njih soglasni sklep odstavil izdajatelj „Soče“, katerega oni niso bili nikdar imenovali.

Iz tega sledi sijajni dokaz, da so hodili lastniki „Soče“ vedno le pot resnice in pravice; oni niso mogli privoliti, da bi ostala „Soča“ v rokah ljudi, ki so pozabili popolnoma načela, po katerih se ima „Soča“ vredovati.

Listaica vredništv. — Prijatelju v bližnjih gorah! — Kar je novo vredništvo „Soče“ izreklo v prvem in potem zopet v drugem listu, pri tem ono ostane in hoče tudi ostati nepremakljivo, t. j. ono neče se vklanяти in ne bode slušilo osebam, ampak le načelom; se ve da pa ono ne more nič za to, če bodo pri naglašnji in povdarjanji načel, katera bodo vredništvo spoznalo kot prava, posredno hvaljena ali grajana tudi kaka oseba. Da bi pa dr. M., kakor pravi „Nova Soča“ v zadnji številki, hodil v ogenj in bej za osebo ali da bi se dal zlorabit od katerekoli strani, je golo, nevtemeljno sumničanje, kakorino pristaja le „Kovi Soči“ in ki meri po pregovoru: „divido et impera“ le na to, da bi se dr. M. ostrašilo, češ, da vanderle on hodi za druge košanje prbirat iz ognja. Vsek, kedor le količkaj dr. M. pozna, vé, da on je naj manj sposoben „a tak pesel. Pa vse to, kar zadaja „Nova Soča“ o tej stvari pike, je samo pogrevanje tistega, kar je on gospod, katerega smo v predzadnji številki označili, pretekli teden na vse nate pripovedoval in zatiral vsakemu, ki ga je hotel poslušati. Dr. G. pa mi ne iščemo, tudi ga ne maramo v svoje sredo, ampak on je in ostane naš političen nasprotnik, dokler ne zadeni stavljenim pogojem. Toliko še enkrat v pojasnenje našega stališča.

Vč. g. Lk. v. M. — Ta pet ni bilo mogoče radi preobliga gradiva. Gotovo pa prihodajič. Lepa hvala!

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in gg. percem, ki so nam ob smrti naše nepoxabljlve rajoke stare matere

Marije Staničeve, roj. Gasparini,

izkazali toliko najsrčnejšega sočutja, izrekava tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

Kanal 16. nov. 1889.

Marija in Miha Zega.

aleven.

Pojaz

Za vsako gospodinjo!

katera ali dobro kavo pripraviti!

Pazite dobro na to, da so razširjeni ZABOJI & ZAVITKI, kateri niso pravi „FRANCK“-ovi, ampak

goljuſivo ponarejeni! —

Hočete li okusno pijačo in tečno kavo imeti, zahtevajte pravo „FRANCK“ovo kavo, katera pa je le prava s temi registriranimi markami:

in s tim podpisom:

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.

1157 c

Toraj: Previdnost pri kupovanji!

Krivo je misliti, da se „dobra kava“ ie iz samih kavinih zrne pripravlja, ne — kajti dober pristavek povikša kavino moč, njeno barvo in njen okus. —

To je resnično, prepričajte se blagovoljno s preskusom

prave FRANCK' OVE kave.

Za črno kavo: z 4 žlicami kavinih zrne — 1 žlica Franck'ove kave.
„ mlečno „ : „ 3 „ „ — 1 „ Franck'ove „